

Website Leeskost

Fout

Posted on [6 mei 2013](#) by [Genovefa](#)

Zonneke Matthée – *Verzwegen levens. Vrouwen uit een fout gezin.* ISBN 978-90-5429-350-7, 406 pagina's, €24,95. Schoorl: Conserve 2013.

Verkeerde keuzes en hun consequentie.

Mijn beeld van de Tweede Wereldoorlog is mij doorgegeven door mijn grootvader en mijn vader. Mijn grootvader moest vechten in de oorlog en heeft zich daar op vele manieren tegen verzet omdat hij voor zijn jonge gezin wilde zorgen. Mijn vader was vier toen de oorlog was afgelopen, maar heeft nog levendige herinneringen aan de hongervinter in Rotterdam en aan de Duitsers van wie hij af en toe een snoepje kreeg. En daarnaast is mijn beeld over de oorlog natuurlijk ook bepaald door de vele speelfilms en documentaires die ik erover gezien heb.

Dankzij het lezen van dit boek is mijn beeld veel genuanceerder geworden. Ik heb het gelezen in de aanloop naar 4 en 5 mei en werd me ervan bewust dat de verhalen van de 'goeden' domineren, maar dat we van de 'andere kant' een vrij mager en ongenueanceerd beeld voorgeschoteld krijgen.

Matthée schets in haar boek een beeld van jonge vrouwen die lid zijn geworden van de NSB of de Jeugdstorm. En over jongere meisjes van wie de ouders lid waren van de NSB of de vaders bij de *Waffen-SS* zaten. Het boek schetst aan de hand van de verhalen van 19 vrouwen een beeld van de al dan niet bewuste keuzes, foute keuzes, vóór, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog en de gevolgen van deze keuzes.

We leren Jans kennen, geboren in 1918 in een zeer pro-Duits gezin; zowel haar ouders als Jans zelf waren al vroeg lid van de NSB. Haar verloofde en latere man zat bij de *Allgemeine-SS* en vocht aan het eind van de oorlog in het oosten van Duitsland tegen de Russen. Jans ging samen met haar zontje naar Duitsland om te werken en vluchtte pas aan het eind van de oorlog terug naar Nederland met haar zoon en pasgeboren dochttertje. Ze werd geïnterneerd en gescheiden van haar kinderen. Het dochttertje overleed. Het is een kort verhaal dat op een redelijk zakelijke manier wordt verteld, maar waarachter heel veel persoonlijk leed zit.

Ook lezen we verhalen van jonge meisjes die niet zelf de keuze maakten maar hun ouders dat voor hen deden. Hoe moeilijk het voor hen is om te verwerken dat hun ouders 'fout' waren. En hoe dat tot vandaag de dag nog steeds geen onderwerp is waar open over wordt gesproken. Zo lezen we over Annette, een meisje van vijf als de oorlog is afgelopen. Zij wordt tijdens de internering van

haar moeder en broertjes gescheiden. In een apart kamp voor meisjes zit zij meer dan een jaar. Met alleen ondergoed en een jasje aan, dagelijks honger en afgeschoren haren.

Matthée vertelt ons de verhalen van vrouwen, die ik tot nu toe niet heb gehoord en die een hele andere kant van de oorlog vertellen. Ze laat ons zien dat de keuzes die bewust of niet bewust gemaakt zijn verschillende generaties heeft beïnvloed.

Maar ook maakte ze mij bewust van de vraag of het voor de meeste mensen wel een bewuste keuze was om 'fout' te zijn tijdens de oorlog. Fout suggereert een wereld die zwart wit is, dit boek laat zien dat er vele tinten grijs zijn....

Het boek is redelijk zakelijk, wetenschappelijk geschreven en laat zich zeker niet lezen als een roman. Toch zijn de verhalen zo geschreven dat je een goed en genuanceerd beeld krijgt van vrouwen uit een fout gezin.

Ik vind dit boek zeker een aanrader.